

Стратегія розвитку Інституту обдарованої дитини НАПН України на 2020-2025 рр.

Інститут обдарованої дитини НАПН України є єдиною державною науковою установою, яка здійснює науково-методичне та організаційне забезпечення системи виявлення, розвитку та підтримки обдарованих дітей і молоді.

Основними завданнями діяльності Інституту є:

- дослідження феномену обдарованості та розроблення програм і технологій розвитку обдарованої особистості на різних вікових етапах;
- здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у галузі освіти, наук про освіту, педагогіки і психології у напрямі виявлення, розвитку і підтримки обдарованих дітей і молоді; інформування громадськості про їх результати;
- здійснення дослідно-експериментальної діяльності, організація і координація роботи експериментальних закладів освіти, авторських шкіл, педагогічних майданчиків з питань розвитку обдарованості;
- налагодження зв'язків і співпраця з науковими установами та закладами освіти зарубіжних країн, міжнародними організаціями і фондами з питань підтримки обдарованих дітей і молоді та укладання відповідних угод;
- розроблення методичного забезпечення для діагностики та розвитку обдарованості, реалізація проектів й програм фізичного, психічного, соціального, духовного та інтелектуального розвитку обдарованих дітей, їх правового та соціального захисту;
- провадження видавничої діяльності;
- заснування (співзаснування) в установленому порядку друкованих засобів масової інформації, наукових видавництв, журналів та наукових видань; освітніх та наукових електронних ресурсів і баз даних;
- здійснення незалежної наукової експертизи проектів прогностичних документів (концепцій, стратегій тощо), освітніх інновацій та навчальної

літератури, а також проведення наукової експертизи проектів законів, державних актів і програм з питань обдарованості дітей і молоді;

– розроблення наукових основ розвитку освіти з урахуванням науковотехнічного та соціально-економічного прогресу суспільства, національнокультурних традицій, а також світових тенденцій розвитку та досвіду зарубіжних країн з питань роботи з обдарованими дітьми;

– розвиток науки про освіту, педагогіки, психології та інших наук, проведення міждисциплінарних досліджень з питань виявлення, розвитку і підтримки обдарованих дітей і молоді;

– здійснення підготовки та атестації здобувачів вищої освіти, зокрема кваліфікаційних рівнів магістра, доктора філософії, доктора наук, та надання інших освітніх послуг;

– заснування та підтримка функціонування веб-сайту Інституту;

– скликання наукових методологічних і практичних семінарів, конгресів, конференцій і нарад, у тому числі міжнародних, для обговорення наукових проблем і питань координації науково-дослідницької роботи з питань виявлення, розвитку і підтримки обдарованих дітей і молоді;

– сприяння розвитку і збереженню наукової інфраструктури;

– сприяння розвитку мережі інституцій і організацій щодо роботи з обдарованою молоддю.

Відповідно до вимог сучасності Інститут виконує наукову, освітню, соціальну, економічну і культурну ролі.

Наукова роль вбачається через здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень у галузі освіти, наук про освіту, педагогіки і психології у напрямі виявлення, розвитку і підтримки обдарованих дітей і молоді.

Освітня роль реалізується через створення теоретико-методичного забезпечення освітньої діяльності з одарованими дітьми, підготовку навчально-методичного інструментарію для реалізації державної освітньої

політики щодо впровадження спеціалізованої освіти наукового спрямування. Формування готовності вчителів закладів загальної середньої і позашкільної освіти до роботи з обдарованими учнями.

Соціальна роль полягає у формуванні позитивної думки суспільства щодо важливості і необхідності педагогічної науки, зокрема, необхідності наукових досліджень з проблем обдарованості, організації особливого освітнього простору для розвитку обдарованої дитини.

Економічна роль вбачається через формування економічної грамотності в обдарованих учнів.

Культурологічна роль полягає у здійсненні педагогічного просвітництва громадськості щодо актуальних питань розвитку обдарованої особистості, успішної реалізації її потенціалу.

Сильні сторони діяльності Інституту обдарованої дитини НАПН

України:

- єдина державна наукова установа, яка здійснює науково-методичне та організаційне забезпечення системи виявлення, розвитку та підтримки обдарованих дітей і молоді;
- налагоджена міжнародна діяльність з провідними установами, які досліджують проблеми обдарованості особистості;
- наявність чотирьох видань включених до переліку фахових видань України;
- здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (наказ МОН України від 18.01.2018 р. № 53-л) у галузі 01 – Освіта/Педагогіка, спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки, спеціалізація – Освіта та розвиток обдарованої особистості;
- наявність авторитету установи на міжнародній арені.

Слабкі сторони діяльності Інституту обдарованої дитини НАПН

України:

- відсутність грантових проектів (зокрема Еразмус+, Горизонт 2020, Вишеградського фонду тощо);
- низька публікаційна активність науковців Інституту у наукових періодичних виданнях, що індексуються у Web of Science та Scopus.

Можливості:

- участь у виконанні грантових проектів (зокрема Еразмус+, Горизонт 2020, Вишеградського фонду тощо);
- розширення освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні за різними спеціальностями;
- поліпшення кадрового складу науковців, зокрема, комплектування кадрами вищої наукової кваліфікації.

Загрози:

- кардинальна зміна базового законодавства, щодо створення сприятливих умов для ліквідації НАПН України та її підвідомчих установ;
- зменшення фінансування Інституту;
- відтік професійних кадрів через низьку оплату наукової праці.

Інститут визначає шість взаємопов'язаних напрямів розвитку, для реалізації яких необхідна взаємодія на рівні всіх структурних підрозділів: наукова діяльність; освітня діяльність; міжнародна наукова співпраця; поліпшення кадрового складу науковців; упровадження результатів наукових досліджень, фінансова стійкість.

Наукова діяльність

- проведення перспективних фундаментальних та відповідних їм прикладних досліджень;
- розроблення теоретико-методологічних та методичних засад, моделей і засобів проектування індивідуальних траєкторій розвитку обдарованої особистості, психолого-педагогічного супроводу і підтримки в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- розроблення дидактико-методичних засад навчання інтелектуально обдарованих учнів ліцею;
- розроблення теоретико-методичного забезпечення спеціалізованої освіти наукового спрямування;
- забезпечення академічної доброчесності співробітників при підготовці науково-методичної продукції та здобувачів наукових ступенів;
- забезпечення підвищення рівня експериментальної роботи з шляхом започаткування експерименту всеукраїнського рівня;
- збільшити кількість публікацій у наукових виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science та ін.).

Освітня діяльність

- провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (наказ МОН України від 18.01.2018 р. № 53-л) у галузі 01 – Освіта/Педагогіка, спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки, спеціалізація – Освіта та розвиток обдарованої особистості;
- розширення освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні за різними спеціальностями;
- започаткування освітньої діяльності щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників і психологів закладів загальної середньої і позашкільної освіти;
- організація та проведення лекцій, тренінгів, майстер-класів, інших науково-практичних заходів, спрямованих на формування готовності

педагогічних працівників працювати з обдарованими учнями, зокрема, щодо реалізації науково-дослідницького підходу.

Міжнародна діяльність

- розширення міжнародного наукового партнерства з науковими установами інших країн щодо обміну досвідом з проблем обдарованості, наукової освіти, проходження стажування науковців Інституту;

- продовження співпраці з наявними міжнародними партнерами: посилити участь науковців Інституту в наукових міжнародних заходах; сприяння публікацій наукових результатів вчених в наукових міжнародних виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та/або Web of Science;

- участь у міжнародних проектах (зокрема Еразмус+, Горизонт 2020, Вишеградського фонду тощо).

Поліпшення кадрового складу науковців

- підвищення професійної компетентності співробітників шляхом проведення методологічних семінарів, на яких обговорюються актуальні наукові проблеми, результати виконаних наукових досліджень;

- організація стажування, перепідготовки та підвищення кваліфікації наукових;

- установлення обов'язкової вимоги для науковців Інституту — володіння іноземною мовою на рівні не менше B1;

- підтримка талановитих молодих вчених, сприяння їх активної праці у роботі Ради молодих учених Інституту.

Впровадження результатів наукових досліджень

- представлення результатів наукової, дослідно-експериментальної діяльності Інституту у засобах масової інформації;

- забезпечення розміщення всієї наукової продукції Інституту в електронній бібліотеці НАПН України;
- забезпечення функціонування і розвитку офіційного веб-сайту Інституту й подальший супровід в основних соціальних мережах;
- створення центрів з психолого-педагогічного консультування обдарованих осіб, вчителів, батьків.

Фінансова діяльність

- залучення грантового фінансування;
- посилення контролю за раціональним використанням бюджетних коштів;
- надання на договірних засадах науково-методичної допомоги, платних наукових та освітніх послуг закладам і установам освіти, іншим юридичним і фізичним особам відповідно до чинного законодавства; – залучення коштів вітчизняних і зарубіжних організацій, юридичних і фізичних осіб, міжнародних фондів для проведення наукових досліджень з підтримки обдарованої молоді.